

Routebeschrijving Kunst en architectuur wandeling Winsum 7 km.

RA= Rechtsaf LA=Linksaf RD= Rechtdoor TE= terug
Startlocatie Ubbo J. Mansholtplein Winsum (Trein- en Busstation).

- Extra vermelding in de tekst.
 - Kunstwerken inspringend in de tekst aangeduid met kleine letters: a-l
 - Architectuur inspringend in de tekst aangeduid met oplopende cijfers: 1-36
 - Horeca inspringend in de tekst.

Infobestand.

Download het infobestand. Hier vindt u uitgebreide informatie over de 12 kunstwerken, de kunstenaar en de achtergronden van de monumenten. De volgorde is exact gelijk aan de volgorde in deze routebeschrijving.

a. Kunstwerk Sunbin Tree toegepaste kunst met afvalbak door Lennaert Roos

1. RA. Met de rug naar het Mansholtplein slaan rechtsaf de Borgweg in.

2. RA. Na 15 m rechtsaf het voetpad van de tunnel onder het spoor nemen.

b. Fotokunstwerk spoortunnel; kunstenaar Jenne Hoekstra en fotograaf Marieke Kijk in de Vegte

1. Ripperdaborg.

De gracht van de Ripperdaborg is nog intact. De huidige (woon) boerderij is van latere datum. Van de borg rest niets meer dan de gracht.

3. RA. Na de tunnel rechtsaf de voetbrug over het water nemen.

c. Kunstwerk Paarden Jon Gardella.

4. LA. Na het kunstwerk linksaf het voetpad inslaan.

5. RA. Na 100 m op de volgende t sprong van voetpaden rechtsaf slaan,

6. LA. Op de t-sprong van de Hamrik linksaf slaan

d. Kunstwerk Dieren in beweging Jon Gardella 1976 i.o. van de gemeente Winsum.

6. RA. Na het kunstwerk rechtsaf het wandelpad langs het water in slaan.

7. LA. Aan het eind van het voetpad linksaf slaan.

8. RA. Na 50m rechtsaf naar het Gezondheidscentrum gaan.

e. Kunstwerk bij de ingang van het Gezondheidscentrum

9. TE. Naar de weg de Meeden.

10 LA. Het voetpad van de Meeden inslaan.

f. Kunstwerk Jan Steen

g. Kunstwerk 3 vogels.

h. Kunstwerk in brons voor het CSG. Jongen met Moker Wladimir de Vries.

11. TE. We lopen 50 meter terug.

12. LA. De Amckenheerd inslaan.

13. RA. Aan het eind van de Amckenheerd rechtsaf de Houtzagerij in slaan.

2. Archeologisch monument Wierde van Ripperda uit ca. het jaar 0.

14. LA. Na de voetbrug linksaf het voetpad langs het water inslaan.

15. LA. Aan het eind van dit voetpad linksaf de voetbrug nemen.

16. LA. Op de eerste volgende kruising van voetpaden linksaf slaan.

17. RA. Aan het eind van het voet pad rechtsaf slaan de Meeden op.

18. RA. Net voor het fietspad rechtsaf het voetpad langs het hertenkamp inslaan.

3. Tammingaborg of Huis te Bellingweer.

Van de borg is helaas ook niets meer over de gracht is nog wel intact van de borg.

19. LA. De Tammingasingel inslaan.

20. RA. De Grachtstraat inslaan,
21. LA. De Borgweg inslaan.
22. RA. Bellingeweer inslaan.
 - i. Kunstwerk De Vogelvanger van Winsum door Jon Gardella.
 4. Historische begraafplaats en de wierde Bellingeweer.. Schuin tegenover de Vogelvanger ziet u het toegangspad tot de historische begraafplaats van Bellingeweer, dat tevens de Wierde is van Bellingeweer.
 5. Monumentale panden Bellingeweer 10 en 23. (Tegen over elkaar).
23. RD. De Bellingeweer gaat over in de Hoofdstraat Winsum.
 6. Hoofdstraat 72. Voormalige notariswoning.
 7. Voormalig gemeentehuis.
 8. Landhuis. (Schillegehamsterweg 1)op de hoek met de Hoofdstraat.
 9. Jugendstilhuis op de kruising Hoofdstraat Borgweg..
24. RA. Op de kruising de Borgweg inslaan.
 - j. Kunstwerk voor de kerk voorstellend de drie-eenheid; Vader, Zoon en Heilige Geest.
25. RA. De Borgweg inslaan richting het station.
26. LA. Linksaf de Stationsweg inslaan.
 10. Woningen in de bouwstijl van de Amsterdamse School 18, 14 en 5.
27. RD. Aan het eind van de stationsweg steken we schuin over en gaan we rechtdoor via de Postgang.
28. RA. Aan het eind van de Postgang slaan we rechtsaf de Reg. Preadiniusstraat in.
29. RA. Ter Hoogte van Reg. Preadiniusstraat 9c slaan we het voetpad in naar oorlogsmonument,
 - k. Kunstwerk Op stijgende vogel uit Frans Kalksteen van Wladimier de Vries.
 11. Amsterdamse school Geert Reindersstraat 18. De Geert Reinders straat loopt parallel aan het voetpad langs de RABOBANK.
 12. Water om de Rabobank is het restant van de andere Ripperdaborg. Het voetpad langs het water blijven volgen.
 - l. Kunstwerk De Grote Riet van Henk Oelen.
30. RA. De C.F. van Sytzamastraat in slaan.
 13. Huizen de gebouwd zijn in de stijl van de Amsterdamse school nr. 3,5,7.
31. LA. Daar waar de C.F. van Sytzamastraat met een bocht naar rechts overgaat in het Reitdiep linksaf het voetpad onder de provinciale weg inslaan.

Restaurant “De Jongens uit de buurt”

 14. Lemsterborg aan de overzijde van het Winsumerdiep.
31. TE. Het voetpad naar het restaurant teruglopen en weer onder de provinciale weg door.
- 32.LA. Na het voetpad linksaf het voetpad langs het Winsumerdiep inslaan.
 - m. Kunstwerk van Jan Steen ter ere van Geert Reinders (links in het grasperk).

Cafe restaurant J&A
33. LA Aan het eind van het voetpad LA de brug de Boog nemen via de stenen trap.
 15. De Boog, oorspronkelijk uit 1808 en herbouwd in 1941 nadat het was opgeblazen om de opmars van de Duitsers te stuiten in het begin van WOII.
34. LA Meten na de boog linksaf de Westerstraat inslaan.
35. RA. NA 75 m rechtsaf over het parkeerterrein.
 16. Kinderboekenmuseum.
36. LA. Na het Kinderboekenhuis linksaf het kerkpad langs de kerk inslaan.
 17. Obergumerkerk of ook wel Nicolaaskerk.
 18. Wierde Obergum. De wierde stamt uit het begin van onze jaartelling.

- n. Kunstwerk naast de kerk, Les Tranches de Vie (12 Etudes) genaamd, herdenkt de doden.
Kunstenaar Pieter Laurens Mol,
36. RD. Het Kerkpad langs de kerk verder volgen.
36. RA. Aan het Kerkpad rechtsaf de Lijnbaan inslaan.
19. Bijzonder pand. Huize Obergum.
37. LA. De hoofdstraat inslaan.
Cafetaria en lunchroom Any Time.
Pizzeria La Sicillia
Cafebar de Corner
38. RA. Het voetpad langs de Onderdendamsterweg inslaan.
20. Dinghkum gebouwd in 1863. Bevat nog balken van de oude borg de Brake uit 15e eeuw.
39. RA. Meteen na Dinghkum t'Hofje inslaan.
21. Voormalige Synagoge gebouwd in 1879. Tot 1879 werden de godsdienstoefeningen van de joodse gemeente gehouden in de huissynagoge aan de Westerstraat te Obergum. Besloten werd een eigen synagoge te bouwen aan de Schoolstraat. Het bescheiden gebouwtje, opgetrokken in de zgn. 'Waterstaatsstijl', is een typisch voorbeeld van een mediene synagoge. Tot 1934 zijn hier de joodse erediensten gehouden. Daarna zijn ze samengevoegd met een andere synagoge. Bijna alle joodse inwoners zijn omgebracht in de WOII getuige de herdenkingsplaten aan de achterzijde.
40. RA. Na het hofje (dat een bocht rechtsaf maakt bij de Synagoge) rechtsaf de Nieuwstraat inslaan.
41. RD. Aan het einde van de Nieuwstraat rechtdoor het Haven inslaan en de Jeneverbrug nemen.
22. Jeneverbrug. Een voetbrug als hoogholtje weliswaar van staal maar wel volgens het principe van een hoogholtje. Ze werden zo gebouwd om de schepen met landbouw-producten er onder door te kunnen laten varen.
42. RA. De Havenstraat inslaan.
23. Bijna alle panden aan de havenstraat hebben de status van monument.
24. Jacobijnenhuis aan het eind van de havenstraat aan de linkerkant is in de 17e eeuw gebouwd maar bevat resten van het oude abtenhuis (abt hoofd van een klooster) uit de 13e of 14e eeuw.
25. Dominicanerklooster. De hele kern van Winsum rondom de Hoofdstraat is terrein geweest van het Dominicanerklooster uit 1257. Dominicanen werden ook Predikheren genoemd of Jacobijnen. Het was een bedelorde die zich alleen in de rijkere steden vestigde. Het klooster is in 1571 met de grond gelijk gemaakt in de tachtigjarige oorlog.
43. RA. De Hoofdstraat rechtsaf inslaan.
Cafe: Jolly's cat bar
Cafe restaurant De Gouden Karper
26. De Gouden Karper als historisch pand stamt vermoedelijk uit de 17e eeuw maar wellicht nog ouder als herberg bij het klooster wat toen zeer gebruikelijk was.
44. RA. Een klein stukje de hoofdstraat naar de Boog inslaan.
27. Voormalig gemeentehuis uit 1907. De architect A.L. van Wissen was heel erg geïnspireerd door het werk van de bekende architect Berlage. De bouwstijl valt onder het rationalisme met een vleugje Jugendstil.
45. TE. Een klein stukje terug lopen.
46. RD. Vervolgens rechtdoor de Reg. Preadiniusstraat in slaan.
28. Voormalig openbaar lagere SCHOOLGEBOUW thans bibliotheek en VVV infopunt, gebouwd in 1888 door architect H. Wind uit Onderdendam in een Eclectische bouwtrant.
Restaurant/bistro de Refter tegenover de bibliotheek.

- o. Kunstwerk de Tiggeljongen door Jozephine Wortelboer. Een tiggeljongen werkt op de steenfabriek (tichelwerk). De Groninger knikklei langs het Winsumerdiep was zeer geschikt voor het maken van bakstenen.
- p. Borstbeeld Enno Wierda t.g.v. 100 jarig bestaan Wierdafonds voor Winsum. Het beeld is gemaakt door Ynskje Penning; historicus, schrijfster en beeldhouwster.
- 29. Oude Muur van de ommuring van het Klooster tegen over de Kloosterstraat en voor de molen.
- 30. Molen de Ster uit 1851 is een Koren en pelmolen.
- 47. RA. De Kloosterstraat inslaan.
 - 31. Huis nr. 4 Amsterdamse School.
- 48. RA. De Wigbold Ripperdastraat inslaan.
- 49. RA. De Geert Reindersstraat inslaan.
 - 32. Huisnr. 8 in Amsterdamse School stijl gebouwd. Met voor het huis een restant van een muur van het voormalig Dominicaner Klooster.
- 50. RA. Aan het eind van de Geert Reinderstraat 20 meter de Hoofdstraat inslaan.
 - 33. Centrum Kerk.
- 51. LA. De Kerkstraat inslaan.
 - 34. Molen de Vriendschap uit 1801 is een korenmolen.
- 52.RD. Waar de Kerkstraat een flauwe bocht naar links maakt rechtdoor het pad naar en langs de kerk inslaan.
 - 35. Voormalige hervormde pastorie uit 1887. Bouwstijl eclecticisme.
 - 36. De Torenkerk uit de 11e eeuw aan de rechterzijde is nog in de muur Tufsteen te zien, De Tufsteen is afkomstig uit de Eifel en is oud vulkanisch gesteente en heeft een grijze kleur.
- 53. RA. De Borgweg inslaan en naar het beginpunt lopen het NS Station Winsum.